

**“O’zyo‘lloyiha” loyiha-qidiruv instituti DUKning
korrupsiyaga qarshi kurashish
SIYOSATI**

1-bob. Umumiy qoidalar

1. “O’zyo‘lloyiha” loyiha-qidiruv instituti DUKning korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati (bundan buyon matnda Siyosat deb yuritiladi) xodimlar orasida hamda jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashish madaniyati darajasini oshirish maqsadida “O’zyo‘lloyiha” loyiha-qidiruv instituti DUK (keyingi o‘rinlarda Korxonada deb yuritiladi) yuqori axloqiy me‘yorlarga sodiqligini, shuningdek, Korxonada xodimlari faoliyatida korrupsiyaviy huquqbuzarliklarga murosasizlik va ularni sodir etishga yo‘l qo‘ymaslikni aks ettiradi.

2. Siyosat ISO 37001:2016 “Korrupsiyaga qarshi kurashish menejmenti tizimlari – Foydalanish bo‘yicha talablar va tavsiyalar” xalqaro standarti talablarini inobatga olgan holda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha xalqaro tashkilotlar tavsiyalari va yetakchi xalqaro amaliyot asosida O‘zbekiston Respublikasining qonun hujjatlari talablariga muvofiq ishlab chiqilgan.

3. Korxonada ushbu siyosatni faoliyatining ahamiyatini hisobga olgan holda qabul qilishi, korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarini, mavjud bo‘lgan korrupsiya xavfi, tajribasi va mavjud manbalari asosida ishlab chiqishlari va amalga oshirishlari lozim.

4. Korxonaning korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy maqsadlari quyidagilar hisoblanadi:

Korxonada korrupsiyani tubdan yo‘qotishga erishish;
xodimlarning huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini oshirish, korxonada korrupsiyaga nisbatan toqatsiz munosabatni shakllantirish;

Korxonada faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyani oldini olish bo‘yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;

korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni o‘z vaqtida aniqlash, ularga barham berish, ularning oqibatlari, ularga olib keluvchi sabablar va shart-sharoitlarni bartaraf etish, korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarligi tamoyilini ta‘minlash.

5. Siyosat Korxonaning ichki hujjati sifatida yuqorida ko‘rsatilgan asosiy maqsadlarga erishish uchun Korxonada faoliyatida korrupsiya bilan bog‘liq huquqbuzarliklarni profilaktika qilish va ularga barham berishga qaratilgan asosiy talablar va tamoyillarni belgilab beruvchi asos hisoblanadi.

6. Mazkur Siyosatning talablari egallab turgan lavozimi va bajaradigan vazifa va funksiyalaridan qat'i nazar Korxonalar bilan mehnat munosabatlarida bo'lgan barcha xodimlarga tadbiq etiladi.

7. Korxonalar ishga qabul qilinayotgan har qanday shaxs ushbu Siyosat bilan imzo qo'ygan holda tanishishga va uning qoidalariga rioya qilishga majbur.

8. Ushbu Siyosat maqsadlarida quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

aloqador shaxslar – xodim bilan tijorat tashkilotlarining ustav kapitalida ishtirok etadigan shaxslar, aksiyalari Respublika fond birjasida ommaviy muomalada bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlarining besh foizidan kam bo'lgan miqdordagi aksiyaga ekanligi holatlari bundan mustasno;

ish jarayonidagi mehmondo'stlik belgilari – Korxonalar xodimlari manfaatlarida faoliyat davomida hamkorlik o'rnatish va (yoki) qo'llab-quvvatlashga aloqador xarajatlar, shu jumladan, ishbilarmonlik bilan bog'liq kechki ovqat, transport va yashash xarajatlarini qoplash bilan bog'liq xarajatlar va h.k.;

korrupsiyaga qarshi kurashish talablari buzilganligi to'g'risida vijdonan xabar berish – Korxonalar xodimi tomonidan korrupsiyaviy huquqbuzarlik sodir etilganligi (sodir etishga suiqasd qilinganligi) to'g'risida rusxat etilgan aloqa kanallari orqali asosliligiga ishonch hosil qilgan holda yo'llagan murojaat;

kontragent (shartnomaviy sherik) – Korxonalar bilan shartnomaviy munosabatlarga (mehnat munosabatlari bundan mustasno) kirishgan har qanday yuridik yoki jismoniy shaxs;

korrupsiya – shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, xuddi shuningdek bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish;

korrupsiyaviy harakatlar – xodim tomonidan pora beruvchining manfaatlarini ko'zlab harakat yoki harakatsizligi uchun bevosita yoki bilvosita, shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali porani ya'ni pul, qimmatbaho qog'ozlar, boshqa mol-mulkni, mulkiy tushdagi xizmatlarni, boshqa mulkiy huquqlarni olish, talab qilish, taklif qilish, va'da qilish va berish, shuningdek, pora berish va (yoki) olishda vositachilik qilish, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to'lovlarni olish, xodim tomonidan pora olish yoki huquqqa xilof boshqa maqsadlarda o'z xizmat mavqeidan noqonuniy foydalanish;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik – korrupsiya belgilariga ega bo'lgan, sodir etilganligi uchun qonun hujjatlarida javobgarlik nazarda tutilgan qilmish;

korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi – qo‘llaniladigan amaldagi qonunchilik va ichki hujjatlarni korrupsiyaviy jihatdan buzilishini bartaraf etish, Vazirlik va uning idoraviy mansub tashkilotlari xodimlari tomonidan yuqori darajada kasbiy va axloqiy faoliyat olib borishlarini ta‘minlash bo‘yicha chora-tadbirlar majmui;

korrupsiyaviy xavf-xatar – Korxonada xodimlari yoki uchinchi shaxslar tomonidan Korxonada nomidan va (yoki) ularning manfaatlarini ko‘zlab korrupsiyaviy xatti-harakatlarni sodir etish ehtimoli va xavfi;

manfaatlar to‘qnashuvi – Korxonada xodimining shaxsiy (bevosita yoki bilvosita) manfaatdorligi uning xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta‘sir ko‘rsatayotgan yoxud ta‘sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan hamda xodimning shaxsiy manfaatdorligi bilan Korxonada manfaatlari o‘rtasida qarama-qarshilik yuzaga kelayotgan yoki yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan vaziyat;

rasmiyatchilikni soddalashtirish uchun to‘lovlar – belgilangan tartib-taomillar bajarilishini ta‘minlash yoki tezlashtirish, tegishli qonunchilik, normalar va qoidalarda nazarda tutilmagan harakatlar sodir etish uchun g‘ayriqonuniy ravishda beriladigan pul mablag‘lari, mol-mulk, mulkiy huquqlar, xizmatlar va boshqa moddiy yoki nomoddiy naf;

xodimning shaxsiy manfaatdorligi – Korxonada xodimi tomonidan o‘z xizmat vazifalarini bajarish chog‘ida uning yaqin qarindoshi yoki xodimga aloqador bo‘lgan shaxslar tomonidan xodimning mansab yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta‘sir qilishi mumkin bo‘lgan pul mablag‘lari, moddiy yoki nomoddiy qimmatliklar, boshqa mol-mulk, boylik va imtiyozlar ko‘rinishida shaxsiy naf olish imkoniyati (shaxsiy, ijtimoiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlari);

xodim – Korxonada bilan mehnat munosabatlariga kirishgan shaxs;

yaqin qarindoshlar – ota-ona, tug‘ishgan va o‘gay aka-ukalar va opa-singillar, er (xotin), farzandlar, shu jumladan farzandlikka olinganlar, bobolar, buvilar, nevaralar, shuningdek urning (xotinning) ota-onasi;

2-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy tamoyillari

9. Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini quyidagi tamoyillarga asoslanib amalga oshiradi:

qonuniylik – Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha chora-tadbirlar O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari, davlat organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha jahonda tan olingan amaliyotni hisobga olgan holda hamda Korxonada tizimining belgilangan ichki hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi;

korrupsiyaga toqatsizlik – Korxonada o‘z faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning har qanday shakllari va ko‘rinishlariga murosasiz munosabatda bo‘ladi. Korxonaning xodimlariga korrupsiyaviy xavf-xatar kelib chiqishi mumkin bo‘lgan faoliyatda bevosita yoki bilvosita ishtirok etish taqiqlanadi;

ochiqlik va shaffoflik – Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida qabul qilingan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar haqida Korxonada xodimlari va kontragentlarini, keng jamoatchilikni xabardor qilish;

korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning preventivligi, tizimlilik va o‘zaro bog‘liqligi – Korxonada korrupsiyaviy xatti-harakatlar sodir etilishiga va korrupsiyaviy xavf-xatarlarga ko‘maklashuvchi sabab va shart-sharoitlarni bartaraf etishga qaratilgan preventiv chora-tadbirlarni amalga oshirishga ustuvor ahamiyat beradi. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar va tartib-taomillar aniqlangan xavf-xatarlar darajasiga muvofiq keladi hamda Korxonada barcha funksiyalari va yo‘nalishlariga integratsiya qilingan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimiga birlashtirilgan;

korrupsiya bilan bog‘liq huquqbuzarliklar uchun javobgarlikning muqarrarligi – korrupsiya bilan bog‘liq huquqbuzarliklarni sodir etgan Korxonada xodimlari o‘zining maqomi va egallab turgan lavozimidan qat’iy nazar Korxonaning ichki hujjatlari va amaldagi qonunchilikka muvofiq javobgarlikka tortiladilar;

texnika taraqqiyotining yutuqlaridan foydalanish – Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yaratishda ilm-fan taraqqiyotining so‘nggi yutuqlaridan, shu jumladan, integratsiyalashtirilgan axborot tizimlaridan foydalanishga intiladi;

to‘g‘ridan-to‘g‘ri rahbariyatga murojaat qilish – Korxonaning har bir xodimi korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilganligini to‘g‘risida ishonchli va asosli ma’lumotlar mavjud bo‘lganda belgilangan choralarni ko‘rish uchun to‘sqinliksiz Korxonada direktoriga murojaat qilishi mumkin;

fuqarolik jamiyati vakillari bilan o‘zaro hamkorlik – Korxonada o‘ziga yuklatilgan funksiyalarni bajarishda Korxonada faoliyatini halollik, xolislik va mustaqillik asosida mustaqil nazorat qilish maqsadida fuqarolik jamiyati vakillarini jalb etadilar;

korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini doimiy ravishda takomillashtirish – korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini monitoring va nazorat qilish hamda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni amalga oshirish natijalariga ko‘ra

Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining samaradorligini to'xtovsiz ravishda oshirish choralari ko'radilar.

3-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari

10. Korrupsiyaga "mutlaqo toqatsizlik" tamoyiliga tayangan holda Korxonada barcha xodimlariga korrupsiya bilan bog'liq har qanday xatti-harakatlarda ishtirok etishi, ya'ni pora beruvchining manfaatlarini ko'zlab harakat qilishi yoki harakatsizligi uchun bevosita yoki bilvosita, shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali pora, ya'ni pullar, qimmatbaho qog'ozlar, boshqa mol-mulk, mulkiy tushdagi xizmatlarni berishni talab qilish, tovlamachilik qilish, va'da berish va pora berish, pora berish va (yoki) olishda vositachilik qilish, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to'lovlarni olish, shaxs tomonidan pora olish yoki g'ayriqonuniy boshqa maqsadlarda o'z xizmat mavqeidan noqonuniy foydalanishi qat'iy taqiqlanadi.

11. Quyidagilar Korxonaning korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining asosiy elementlari hisoblanadi:

a) korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha asosiy ichki hujjatlar mavjudligi, Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining asosini:

mazkur Siyosat;

Korxonada xodimlarining odob-axloq qoidalari;

"O'zyo'llohiya" loyiha-qidiruv instituti DUK tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi nizomda aks ettirilgan tamoyillar va talablarni tashkil etadi;

b) "Yuqoridan quyiga munosabat" – Yuqori darajada rahbarlik namunasi:

Korxonada va uning idoraviy mansub bo'limlarining rahbarlari, o'ziga bo'ysunuvchilar, fuqarolar va yuridik shaxslar bilan munosabatlarda halol, adolatli va mustaqil xulq-atvor namunasi bo'lishlari kerak;

Korxonada direktori, direktor o'rinbosari, bosh muxandis, Korxonada bo'lim boshliqlari va xududiy viloyat filiallari boshliqlari korrupsiyaga qarshi kurashish samarali tizimni yaratish va amalga oshirishda quyidagilar orqali yetakchilikni namoyish etadilar:

Korxonada faoliyatining xavf-xatarga ega funksiyalari (yo'nalishlari)ga korrupsiyaga qarshi kurashish samarali chora-tadbirlar va tartiblarni joriy etish, shu jumladan, korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi/yo'l xaritasini ishlab chiqish va uning ijrosini nazorat qilish orqali ko'maklashish;

o'z mansab majburiyatlarini bajarish doirasida, Korxonada xodimlarida korrupsiyaning barcha shakllari va ko'rinishlariga murosasiz munosabatni shakllantirgan holda korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha qonunchilik normalari

va qabul qilingan ichki hujjatlarga rioya qilish va axloqiy xulq-atvor yuzasidan shaxsan namuna sifatida namoyon bo'lish;

v) korrupsiyaviy xavf-xatarni aniqlash va baholash:

Korxonada funksiyalarining xususiyati, tashkiliy tuzilmasi, jamiyat va boshqa shaxslar bilan o'zaro faoliyat olib borishiga hamda boshqa ichki va tashqi omillarga bog'liq holda o'z faoliyatiga xos bo'lgan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni ayniqlaydi va baholaydi;

korrupsiyaviy xavf-xatarni aniqlash va baholash doirasida Korxonada faoliyatining barcha sohalari korrupsiyaviy xavf-xatariga ko'proq uchraydigan funksiyalarni aniqlash maqsadida tahlil qilinadi, ularda mavjud bo'lgan korrupsiyaga qarshi kurashishni nazorat qilishning barcha shakllari va tartib-taomillari aniqlangan xavf-xatarlarni kamaytirish uchun yetarliligi jihatidan tahlil qilinadi. Xavf-xatarlarni aniqlash va baholash jarayonida Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassisning faol qo'llab-quvvatlashi va nazorati ostida Korxonada direktori bo'lim boshliqlari va xududiy viloyat filiallar boshliqlari, korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi shaxslar ishtirok etadi;

Korxonaning korrupsiyaviy harakatlarga "mutlaqo toqatsizlik"ni hisobga olgan holda Korxonada korrupsiyaviy xavf-xatarlarning yuzaga kelish ehtimoli va ta'sir qilish darajasidan qat'i nazar ularni boshqarish zaruratini tan oladi;

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash yiliga kamida bir marta amalga oshiriladi. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash natijalari korxonada direktori tomonidan ko'rib chiqiladi shuningdek, aniqlangan xavf-xatarlarni kamaytiruvchi korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlar va tartib-taomillar Korxonaning korrupsiyaga qarshi kurashish dasturlarida aks ettiriladi.

g) korrupsiyaga qarshi kurashish uchun mas'ul shaxslar va bo'linmalar:

Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha samarali tizimni yo'lga qo'yish maqsadida korrupsiyaga qarshi kurashishni shakllantirish va nazorat qilish jarayoni uchun mas'ul bo'lgan korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassis lavozimi tashkil etilgan;

Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha vazifalarni amalga oshirishda yetarli darajada mustaqillikka va muhim resurslarga ega bo'lib, o'z faoliyatini korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassisning lavozim yo'riqnomasiga muvofiq amalga oshiradi;

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni amalga oshirishda Korxonaning Umumiy va xodimlar bo'limi Korxonada tizimida O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari normalariga muvofiq belgilangan tartibda va hajmda

xodimlar va aloqador shaxslarning yaqin qarindoshlari to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z vaqtida va tizimli yig'ish, tahlil qilish va yangilab borish uchun javobgar bo'ladi;

Bundan tashqari, Korxonaning odob-axloq komissiyasi xodimlar o'rtasida manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi Umumiy va xodimlar bo'limidan kelib tushgan ma'lumotlarni ko'rib chiqadi va (manfaatlar to'qnashuvi tartibga solinmagan taqdirda) uni hal qilish bo'yicha qaror qabul qiladi yoki aniqlangan manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish bo'yicha ko'rilgan choralarning yetarliligi yoxud yetarli emasligi to'g'risida qaror qabul qiladi, shuningdek, Korxonada tomonidan belgilangan odob-axloq qoidalariga rioya qilinishi masalalarini ko'rib chiqadi. Manfaatlar to'qnashuvini boshqarish doirasida Umumiy va xodimlar bo'limi va Odob-axloq komissiyasi "O'zyo'lloyiha" loyiha-qidiruv instituti DUK tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi nizom asosida ish yuritadi;

d) aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtiruvchi korrupsiyaga qarshi kurashish choralari:

Korxonada o'z faoliyati va funksiyalaridagi korrupsiyaviy xavf-xatarli yo'nalishlarda umumiy nazorat muhitini va korrupsiyaga qarshi kurashish nazorat hamda tartib-taomillarni o'z ichiga oluvchi korrupsiyaga qarshi kurashishning kompleks tizimini joriy etadilar.

Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashishni nazorat qilish va tartib-taomillarning samaradorligi, jumladan, ularning aniqlangan xavf-xatar darajasiga mutanosibligi, Korxonada xodimlari uchun qat'iyligi va aniqligi, fuqarolik jamiyati uchun shaffofligini ta'minlashga intiladilar;

Amalga oshiriladigan tadbirlar, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha nazorat choralari va tartib-taomillar Vazirlik va uning idoraviy mansub tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha dasturi/rejasi/yo'l xaritasida aks ettiriladi hamda tegishli ichki hujjatlarda belgilanadi;

e) axborotlashtirish, kommunikatsiya va maslahat berish:

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni kamaytirish va Korxonaning korrupsiyaga qarshi kurashish tamoyillari va talablari haqida jamiyatning xabardorligini oshirish maqsadida, mazkur Siyosat va Korxonaning korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlari to'g'risidagi asosiy ma'lumotlar ularning Internet tarmog'idagi rasmiy veb saytlariga joylashtiriladi.

Bundan tashqari, Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish amaldagi qonun hujjatlari normalari va korrupsiyaga qarshi kurashish joriy etilgan tamoyillar va talablar haqida Korxonada xodimlari va boshqa manfaatdor shaxslarni xabardor

qilish va tushuntirish bo'yicha quyidagilar orqali barcha oqilona xatti-harakatlarni amalga oshiradi:

Korxonada xodimlarini yiliga kamida bir marta korrupsiyaga qarshi kurashish asoslari bo'yicha doimiy va tizimli o'qitish, shu jumladan, ishga yangi qabul qilinayotgan xodimlarni ushbu Siyosat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha boshqa ichki hujjatlar bilan majburiy tartibda tanishtirish bilan birgalikda ularni korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha majburiy kurslarda o'qitish. Korrupsiyaviy xavf-xatari yuqori bo'lgan lavozimlar uchun Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha qo'shimcha ta'lim dasturlari belgilanadi. O'tkazilgan o'qish/treninglar haqidagi ma'lumotlar Umumiy va xodimlar bo'limida qonunchilikda belgilangan tartibda saqlanadi;

Korxonada xodimlari va fuqarolarning korrupsiyaga murossasiz munosabatini shakllantirish bo'yicha va korrupsiyaga qarshi kurashish amalga oshirilgan chora-tadbirlar to'g'risida xabardorligini oshirishga qaratilgan tematik audio- va videoroliklar hamda boshqa axborot ma'lumotlaridan foydalangan holda korrupsiyaga qarshi kurashish tadbirlari o'tkazish;

Korxonada xodimlari tomonidan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir etilganligi gumonlar yoki faktlar, korrupsiyaviy xavf-xatarlar va boshqalar (korrupsiya faktlari haqida xabar berilishi mumkin bo'lgan usullari to'g'risidagi batafsil ma'lumot mazkur Siyosatning 4-bobida nazarda tutilgan) haqida xabar berilishi mumkin bo'lgan aloqa kanallari bilan ta'minlash;

mazkur Siyosat qoidalarini qo'llash yoki Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassis/korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlari va tartib-taomillarni amalga oshirish bilan bog'liq savollar kelib chiqqanda Korxonada xodimlariga maslahatlar berish;

Korxonada xodimlarining mehnat shartnomalariga korrupsiyaga qarshi kurashish qoidalarini kiritish;

tasdiqlangan rejaga muvofiq korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha mas'ul shaxs tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish xulq-atvor yuzasidan tashviqotlar o'tkazish;

kontragentlarni korrupsiyaga qarshi kurashish qabul qilingan talablar va tamoyillar haqida, shu jumladan, ular bilan tuziladigan shartnomalarga korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha maxsus shartlarni kiritish to'g'risida xabardor qilish va h.k.;

g) monitoring, nazorat va hisobot:

Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassis Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish amalga oshirilgan chora-tadbirlarning yetarliligi, mutanosibligi va samaradorligini baholaydi hamda doimiy monitoringini olib boradi. O'tkazilgan monitoring natijalari bo'yicha Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish yuzasidan tegishli choralar ko'riladi.

Korxonada monitoring va nazorat qilishning quyidagi tartib-taomillari amalga oshiriladi:

Korxonada faoliyati va funksiyalaridagi o'zgarishlar, ularning tashkiliy-funksional tuzilmasidagi o'zgarishlar hamda boshqa ichki va tashqi omillarning Korxonada korrupsiyaga qarshi kurashish tizimiga ta'sirini, mazkur tizimga o'zgartirish kiritish zaruriyatini tahlil qilish, shu jumladan, uni amaldagi qonunchilik talablariga muvofiqligini ta'minlash;

tasdiqlangan rejaga muvofiq samarasiz nazorat va tartib-taomillarni aniqlash uchun ularni to'g'rilash va korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining ishonchliligi va samaradorligini ta'minlash maqsadida tanlov asosida Korxonada tizimidagi funksiyalar va ichki jarayonlarni monitoring qilish;

ichki va (yoki) tashqi tekshiruvlarni o'tkazish jarayonida Korxonada xodimlari tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha talablarga rioya qilinishini nazorat qilish;

Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassis korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi va boshqa tarkibiy tuzilmalarga yuklatilgan korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarning o'z vaqtida va tegishli tartibda amalga oshirilishi ustidan nazorat olib borish va h.k.

Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini nazorat qilish va monitoringi bo'yicha chora-tadbirlar natijalari Korxonada choraklik hisobotlarida o'z aksini topadi.

z) huquqbuzarliklarga nisbatan munosabat bildirish va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish:

mazkur Siyosatga amal qilish va Korxonada tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlarga rioya qilish har bir xodim uchun o'z xizmat majburiyatlarini bajarilishi doirasida majburiydir. Xodimlar belgilangan talab va tartib-taomillarning buzganligi uchun shaxsan javobgar hisoblanadilar. Bundan tashqari, bevosita rahbarlar o'z bo'ysunuvidagi xodimlar tomonidan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etilganligi uchun shaxsan javobgar hisoblanadilar;

korrupsiyaga qarshi kurashishga oid belgilangan talablar va tamoyillarni buzgan Korxonalar xodimlari O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda va asoslarda intizomiy, ma'muriy yoki jinoiy javobgarlikka tortiladilar;

xodimlar ularni korrupsiya bilan bog'liq huquqbuzarlikni sodir etishga undovchi shaxslarning har qanday murojaatlari to'g'risida, shuningdek, boshqa xodimlar tomonidan sodir etilgan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar haqida o'ziga ma'lum bo'lgan har qanday faktlar haqida o'z rahbarlariga va Korxonalar tizimida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mautaxassis bo'limiga xabar berishlari shart;

korrupsiyaga mutlaqo toqatsizlik tamoyilini hisobga olgan holda, Korxonalar tizimida xodimlarining korrupsiyaga oid huquqbuzarlik sodir etishlari bilan bog'liq har qanday asosli shubha bo'yicha xizmat tekshiruvlari O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablariga muvofiq va ichki hujjatlarda belgilangan tartibda o'tkaziladi. Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi qonun hujjatlari normalarini va (yoki) mazkur siyosat va Korxonalar boshqa ichki hujjatlarida belgilangan korrupsiyaga qarshi talab va tartib-taomillarni buzgan Korxonalar xodimlari, ularning lavozimi, xizmat muddati va boshqa omillardan qat'i nazar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida hamda Korxonalar ichki hujjatlarida nazarda tutilgan doirada va asoslarda javobgarlikka tortiladilar;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik aniqlangan taqdirda Korxonalar ularning sodir etilish sabablari va shart-sharoitlarini tahlil qiladilar va doimiy asosda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtiradilar;

Korxonalar korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni aniqlash va tekshirish uchun boshqa huquqni muhofaza qiluvchi organlar va davlat organlari bilan hamkorlik qiladilar.

4-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy yo'nalishlari

§ 1. Manfaatlarni to'qnashuvini boshqarish

12. Korxonalar xodimlari o'z xizmat majburiyatlarini bajarish va (yoki) Korxonalar manfaatlarini ifodalash doirasida vijdonlilik va halollik tamoyillariga amal qilishi, shaxsiy manfaatlarini hisobga olgan holda o'zlarining xizmat mavqeidan va (yoki) Korxonalar mol-mulkidan foydalanmaslik va manfaatlar to'qnashuviga olib keladigan vaziyatlardan saqlanishlari lozim.

Korxonalar xodimlarining o'zlarining xizmat majburiyatlarini lozim darajada va xolis bajarishlariga, jumladan, xolis qaror qabul qilishga hamda Korxonalar huquqlari, qonuniy manfaatlari, mol-mulki va (yoki) nufuziga ta'sir qiladigan yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan vaziyatda manfaatlar to'qnashuvi yuzaga keladi.

13. Korxonada tizimining xodimlari ishga qabul qilinishida, boshqa lavozimga o'tkazilishida manfaatlar to'qnashuviga olib keladigan yoki olib kelishi mumkin bo'lgan shaxsiy manfaatdorligi haqidagi ma'lumotlarni har yili va tegishli vaziyatlar/holatlar yuzaga kelishiga qarab oshkor qilishga majburdirlar. Korxonada xodimlari tomonidan manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish va uni hal qilish jarayoni "O'zyo'lloyiha" loyiha-qidiruv instituti DUK tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi nizom bilan tartibga solinadi.

§ 2. Sovg'alar va ish jarayonida mehmondo'stlik belgilari

14. Korxonada xodimlariga o'z xizmat majburiyatlarini bajarish bilan bog'liq holda jismoniy va yuridik shaxslardan biron-bir sovg'a yoki ish jarayonida mehmondo'stlikning belgilari, qarz, kafolatlar, kafilliklar, mukofotlar shaklida rag'batlantirish vositalarini, naqd pul mablag'lari yoki ularning ekvivalenti, qimmatli qog'ozlar ko'rinishida moddiy yordam qabul qilish taqiqlanadi.

15. Korxonada xodimlari tomonidan rasmiy delegatsiyalar tarkibida, rasmiy tadbirlarda, jumladan, xorijda olingan har qanday sovg'alar summasidan qat'i nazar Korxonaning mulkiga o'tkaziladi.

16. Korxonada xodimlariga ularning shaxsi bilan bog'liq bayramlar (tug'ilgan kun, bolaning tug'ilishi, Vatan himoyachilari kuni, Xalqaro xotin-qizlar kuni)da berilgan, xizmat majburiyatlarini bajarishi bilan bog'liq bo'lmagan sovg'alar xodimning shaxsi bilan bog'liq sovg'alar deb tan olinadi.

17. Bunday sovg'alarni berishda quyidagi talablarga rioya qilish lozim:

sovg'alar Korxonaning kamida uch nafar xodimlari ishtirokida berilishi;

sovg'a berish jaryoni tabrik nutqi bilan birga bo'lishi, unda sovg'a berishga sabab bo'lgan voqea o'zining aniq ifodasini topgan bo'lishi;

sovg'aning umumiy qiymati (barcha soliqlar va yig'imlarni hisobga olgan holda) 5 (besh) bazaviy hisoblash miqdoridan oshmasligi;

Korxonaning bitta xodimi boshqa xodimga sovg'a uchun sarflaydigan xarajat summasi, har bir holatda 1 (bitta) bazaviy hisoblash miqdordan oshmasligi kerak.

18. Shubhalar paydo bo'lmasligi uchun boshqa davlat organlari va tashkilotlari xodimlari, sheriklar va kontragentlar, ushbu Siyosatning 15 va 16-bandlarida ko'rsatilmagan boshqa jismoniy va yuridik shaxslardan har qanday bayram (tug'ilgan kun, farzand tug'ilishi, Vatan himoyachilari kuni, Xalqaro xotin-qizlar kuni va h.k.ni inobatga olgan holda, biroq bu bilan cheklanmasdan) bilan bog'liq holda olinadigan, ushbu Siyosatning 14-bandida sanab o'tilgan sovg'alar va boshqa moddiy boyliklarni olish taqiqlanadi.

19. Korxonada nomidan xalqaro konferensiyalarda, simpoziumlarda va boshqa ish-bilarmonlik (xizmatga oid) yig'ilishlarda sovg'alar berish Korxonada direktori yoki uning o'rinbosarining buyrug'i bilan amalga oshiriladi.

20. Sovg'ani qabul qilishning qonuniyligi to'g'risida shubha tug'ilgan har qanday hollarda Korxonada xodimi Korxonaning korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassisga maslahat so'rab murojaat qilishi lozim.

§ 3. Xodimlarni tanlash, lavozimdan lavozimga o'tkazish, moddiy rag'batlantirish

21. Korxonada xodimlarini tanlash, ularni attestatsiyadan o'tkazish va faoliyatini baholash, shu jumladan mukofot pullarini to'lash, ustama haqlar va boshqa turdagi mukofotlarni belgilash jarayoni barcha xodimlar uchun shaffof, teng va xolis bo'lib, ushbu Siyosatning asosiy tamoyillari va talablariga muvofiq keladi.

22. Korxonada rahbar, shuningdek, bo'lim boshliqlarini mukofotlashga asos bo'lib xizmat qiladigan, ular faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini baholash tartibi va mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Ushbu ko'rsatkichlar xolis, oshkora hamda Korxonada xodimlari tomonidan ko'rib chiqilishi mumkin.

§ 4. Tekshirishlarni o'tkazish hamda davlat organlari va tashkilotlari faoliyatini o'rganish

23. Turli xil tekshirishlarni o'tkazish hamda davlat organlari va tashkilotlarining (keyingi o'rinlarda – "Tekshirish ob'ektlari") faoliyatini o'rganishda Korxonada xodimlari:

manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymasligi;

ob'ektni tekshirish bir xodim tomonidan amalga oshirilmasligi;

sodir etilishi mumkin bo'lgan huquqbuzarliklarni soxtalashtirish uchun tekshirish ob'ekti vakillarining savodsizligidan foydalanib qonun hujjatlari normalarini noto'g'ri talqin qilmasligi, tekshirilayotgan ob'ekt xodimlarini aniqlangan faktlarni huquqni muhofaza qiluvchi organlarga taqdim etish bilan qo'rqitmasligi;

tekshirilayotgan ob'ektning xodimlariga tahdid qilmasligi;

tekshirish predmetiga kirmaydigan masalalar bilan qiziqmasliklari va hujjatlarni so'ramasliklari.

Korxonada xodimlari tekshirish davomida aniqlangan har bir huquqbuzarlik holatlariga qonuniy va professional baho berishlari;

agar tekshirish ob'ekti vakillari Korxonada xodimlariga aniqlangan qonunbuzarliklarni yashirish uchun pora va (yoki) biron-bir moddiy qimmatlik yoki xizmatlarni taklif qilsa, tekshirish guruhi rahbarini darhol xabardor qilishlari;

tekshirish ob'ekti vakillariga Korxonada xodimlarining axloqiy xulq-avtor tamoyillariga muvofiq xolis munosabatda bo'lishlari shart.

24. Xizmat majburiyatiga davlat organlari va tashkilotlarini tekshirish kiradigan Korxonada tuzilmalarida o'tkazilgan tekshirish natijalari bo'yicha Korxonada tomonidan qabul qilingan qarorlar yuzasidan nizolashish uchun apellyatsiya instansiyalari tashkil etiladi.

5-§. Kontragentlar va uchinchi shaxslar bilan o'zaro munosabatlar

25. Korxonada ushbu Siyosatning tamoyillari va talablariga zid bo'lgan har qanday to'lovlar va (yoki) shu kabi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni keltirib chiqaruvchi xatti-harakatlarni amalga oshirish uchun mahsulot yetkazib beruvchilarni, pudratchilarni va boshqa uchinchi tomonlarni jalb qilmaydilar.

26. Korxonada kontragentlar bilan munosabatlarda o'z faoliyatini amalga oshirishida qonuniylik va shaffoflik tamoyillariga amal qiladilar. Korxonada tanlashning xolis mezonlaridan foydalanishga asoslangan, mahsulot yetkazib beruvchilar, pudratchilar va boshqa kontragentlarni tanlab olishning haqqoniy, ochiq va shaffof jarayonini hamda O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi va sotib olinadigan mahsulotning Korxonada tizimining ichki hujjatlari bilan tartibga solinadigan bahosini aniqlashning shaffof tartibini ta'minlaydilar.

27. Korxonada kontragent bilan o'zaro hamkorligida:

ehtimoli yuqori bo'lgan kontragentning ishonchligini, shu jumladan o'tmishda korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni sodir etganligi, Korxonada davlat xaridlari to'g'risidagi nizomga muvofiq va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi normalari doirasida Korxonada tizimi xodimlari bilan manfaatlar to'qnashuvi mavjud emasligini tekshiradilar;

ehtimoli yuqori bo'lgan kontragentni (tanlov, tender g'olibini va to'g'ridan-to'g'ri shartnomalar bo'yicha xarid kontragentini) o'zining korrupsiyaga qarshi tamoyillari va talablari haqida ular bilan tuziladigan shartnomalar matniga korrupsiyaga qarshi maxsus shartlarni qo'shgan holda xabardor qiladilar.

§ 6. Xayriya va homiylik faoliyati

28. Korxonada qonunda nazarda tutilgan hollarda xayriya va homiylikni qabul qilishlari mumkin. Bunday yordamni olgan paytda Korxonada manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymaslik, mablag'larni qonunda va (yoki) shartnomada belgilangan maqsadlar uchun samarali sarflanishini ta'minlash, shuningdek Internet tarmog'idagi o'zining rasmiy veb-saytlarida imkon qadar barcha choralarni ko'rishlari mumkin.

§ 7. Korxonada faoliyatini videotasvirga olish va translyatsiya qilish

31. Korxonada xodimlarining faoliyatini nazorat qilish uchun Korxonada xonalarida video va audio yozuv kameralari joylashtiriladi, ularning yozuvlari Korxonaning mas'ul xodimlari tomonidan doimiy ravishda kuzatib boriladi.

32. Korxonaning rasmiy veb-saytlariga korrupsiya xavfi yuqori bo'lgan ayrim jarayonlarning onlayn translyatsiyalari joylashtiriladi (xususan, xodimlar bilan suhbat o'tkazish va ularni sinovdan o'tkazish, komissiya yig'ilishlari va boshqalar).

§ 8. Ichki hujjatlarni korrupsiyaga qarshi ekspertizasi

33. Ichki hujjatlarni huquqiy ekspertizadan o'tkazishda hujjatlarda korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilishiga imkon yaratadigan korrupsiyaviy omillar kelib chiqishini oldini olish, aniqlash va istisno qilish maqsadida ham ekspertiza o'tkaziladi.

§ 9. Korxonada xodimlariga maslahat berish

34. Korxonada xodimlarida korrupsiyaga qarshi amaldagi qonun hujjatlari talablari, ushbu Siyosat qoidalari yoki Korxonada korrupsiyaga qarshi boshqa chora-tadbirlar va tartib-taomillar bilan bog'liq bo'lgan har qanday savollar bo'lsa, ular o'zlarining boshlig'i va (yoki) korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'yicha bosh mutaxassis telefoniga 99 690-36-61 murojaat qilishlari mumkin.

5-bob. Korrupsiyaviy huquqbuzarliklar to'g'risida xabar berish

35. Korxonada xodimlari va boshqa shaxslar, agar ular Korxonada tizimi xodimlari xatti-harakatlarining qonuniyligi va (yoki) odob-axloqqa muvofiqligi to'g'risida shubha tug'ilsa, korrupsiya va boshqa huquqbuzarlik holatlari sodir etilishiga gumon yoki sodir etilganligi faktlari bo'lsa, ular bu haqda Korxonaning foydalanish mumkin bo'lgan aloqa kanallari orqali xabar berishlari mumkin.

36. Korxonada o'z vakolatlari va mavjud imkoniyatlari doirasida huquqbuzarlik to'g'risida ishonchli ma'lumot bergan shaxsning maxfiyligini ta'minlaydilar (qonunchilikda nazarda tutilgan hollar bundan mustasno).

37. Korxonada o'z xodimlarining manfaatlarini himoya qiladilar va qasos olishga qaratilgan harakatlarga, shu jumladan ishdan bo'shatish, lavozimni pasaytirish, kamsitish, bosim o'tkazish, Korxonaning boshqa xodimlarining shubhali harakatlari yoki ular tomonidan ushbu Siyosatning korrupsiyaga qarshi talablarini buzish ehtimoli haqida xabar bergan shaxslarni ta'qib qilinishiga yo'l qo'ymasligini kafolatlaydilar.

38. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risidagi xabarlarni quyidagi aloqa kanallari orqali berish mumkin:

99 690-36-61 telefon raqami va Korxonadan o'rnatilgan boshqa telefon raqamlar;

Korxonaning @uzyo'lloyiha_bot va boshqa Telegram kanallari;

Korxonada rasmiy veb-saytlarida joylashtirilgan shakllar;

Korxonaning elektron pochta manzillari;

to'g'ridan-to'g'ri huquqni muhofaza qilish organlariga.

39. Korxonada tizimining aloqa kanallariga kelib tushgan barcha xabarlar O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari va Korxonaning ichki hujjatlariga muvofiq Korxonada tizimining mas'ul bo'linmasi yoki xodimi tomonidan xolis tarzda va o'z vaqtida ko'rib chiqiladi.

40. Anonim ravishda (faqat Korxonaning Telegram kanallari orqali) yuborilgan xabarlar ham ko'rib chiqish uchun qabul qilinadi. O'z nomini oshkor qilinmasligini istagan ariza beruvchi bunday holatda quyidagilarni tan oladi:

Korxonada xabarga javob berish uchun murojaat etuvchi shaxs bilan bog'lana olmaydi;

Korxonada zarur qo'shimcha ma'lumotlarni olishning imkoniyati yo'qligi sababli xabarni to'liq va har tomonlama tekshirishni amalga oshira olmaydi.

41. Korxonadan tomonidan kelib tushgan xabarga javob berish uchun murojaat etuvchi shaxs bilan quyidagi holatlarda bog'lanilmaydi:

to'liq va keng qamrovli tekshirish o'tkazish uchun zarur bo'lgan qo'shimcha ma'lumotlarning yo'qligi;

Korxonada xodimining qasddan yolg'on ma'lumotni taqdim etishi ushbu Siyosatni buzilishi va axloqsiz xulq-atvorning namunasi sifatida qaralsa, bunday shaxs esa O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga va Korxonaning ichki hujjatlariga muvofiq javobgarlikka tortilishi mumkin.

42. Korxonada tizimida korrupsiya faktlari to'g'risida vijdonan xabar bergan Korxonada xodimlari, agar bu ma'lumotlar tasdiqlangan bo'lsa, ichki hujjatlarga muvofiq rag'batlantirilishi mumkin.

43. Barcha aloqa kanallarining ishlashi va olingan xabarlarni qayta ishlash/ko'rib chiqish tartibi to'g'risidagi batafsil ma'lumot Korxonaning korrupsiyaviy tuzatishdagi ma'lumot haqida xabar berish uchun aloqa kanallari to'g'risidagi nizomda va Korxonaning boshqa shunga o'xshash ichki hujjatlarida aks etgan.

6-bob. Qayta ko'rib chiqish va o'zgartirishlar kiritish tartibi

44. Ushbu Siyosat quyidagi hollarda qayta ko'rib chiqilishi va tuzatilishi kerak:

korrupsiyaga qarshi kurashish amaldagi siyosat va tartib-taomillarni qayta ko‘rib chiqish zaruratini keltirib chiqaradigan holda korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida O‘zbekiston Respublikasining qonunchiligi o‘zgarganda;

korrupsiyaga qarshi kurashish samarasiz nazorat va tartib-taomillar aniqlanganda va Korxonada faoliyatida korrupsiyani oldini olish va unga qarshi kurashishga qaratilgan chora-tadbirlarni takomillashtirishga zarurat tug‘ilganda;

Korxonada tomonidan o‘z vazifalarini bajarishi xususiyatlari va boshqalar o‘zgarganda.